

Сингапурдың OpenBankingReadinessIndex нәтижесі 8,1, Гонконг-6,6 құрады. Олардың арасында 7,1 баллмен Австралия орналасқан. Бұл ретте Азия-Тынық мұхиты аймағы бойынша орташа көрсеткіш-5,8.

Жалпы алғанда Гонконг деректерді түрлендіру және инновациялар сияқты салаларда көшбасшы болды. Қалған үш салаға әлі де жұмыс істеу керек. Сингапур 2016 жылы OpenBanking бойынша ұсынымдарды жариялады, осылайша Азия-Тынық мұхит аймағында бірінші болып, ал Гонконгта ашық API соңғы тізімі 2018 жылдың басында консультациялық құжат шығарылғаннан кейін 2018 жылдың төртінші тоқсанына ғана шығарылды. 2018 жылдың мамыр айында осындай басшылық принциптерді ұсынған Австралиямен бірге бұл үш экономика "алғашқы қадамдар" деп бағаланады. Айтпақшы, Сингапур OCBC Open API платформасын іске қосқан Оңтүстік-Шығыс Азиядағы алғашқы банк болды. Австралиялық CBA және NAB, сондай-ақ, әлемдік деңгейде бірінші болып Open API әзірлеушілері үшін порталдар ашылды.

Оңтүстік Корея, Жаңа Зеландия және Үндістан "стартқа дайындалатын" деп аталды, өйткені оларда әзірге нақты басшылық қағидаттар жоқ, бірақ финтех-экожүйе мұнда өсіп келеді. Малайзия мен Таиландқа келетін болсақ, бұл елдердегі басшылық қағидаттар 2019 жылдың ортасынан 2020 жылдың басына дейінгі кезеңде жарияланатын болады деп күтілуде. Ал қытай мен Жапонияны баяндаманың авторлары "әлеуеті бар алыптар" деп атады.

Индонезия, Вьетнам, Тайвань және Филиппин әлі басқа басымдықтар бар-қаржылық қосу. Осы мақсатқа жеткеннен кейін ғана олар OpenBanking ауыса алады.

"Азия-Тынық мұхиты аймағындағы OpenBanking Еуропадан ерекшеленеді, бұл негізінен реттеуші органдарға байланысты. Жалпы, Азия-Тынық мұхиты аймағында орналасқан банктер OpenBanking стандартын енгізу қарқынын өздері таңдай алады және үшінші тараптармен әріптестікке қолайлы көзқарасты анықтай алады", - деп атап өтті баяндама авторлары. Естеріңізге сала кетейік, ЕО елдерінде 2018 жылдың қаңтарынан бастап банктерді бағдарламалық интерфейстер (API) мен қаржы секторында жұмыс істейтін үшінші тұлғаларға клиенттік деректер базасын ұсынуға міндеттейтін PSD2 төлем директивасы жұмыс істейді.

Қорытынды

Сонымен, Finastra зерттеудің негізгі қорытындылары келесідей:

- Сингапур мен Гонконг Австралиямен қатар, Азия-Тынық мұхиты аймағының OpenBanking дайындық саласындағы ірі нарықтары болып табылады.

- Банктердің 85% платформалар клиенттік, іскерлік және технологиялық мүмкіндіктерді біріктірудің кілті болады деп келіседі.

- Азия-Тынық мұхиты аймағындағы банктердің тек 25% - ы ғана деректерді түрлендірудің озық сатысында тұр.

ЕҮ үш негізгі фактор бөледі: нарық көлемі, дарындар пулы және венчурлық капитал. Және, ЕҮ бағалауына сәйкес, бұл факторлар бүгін тек екі елде - Ұлыбританияда (Лондон) және АҚШ-та (Нью-Йорк және Кремний алқабы) тамаша қалыптасады. Франция мен Германия сол факторларға сүйене отырып, оларды қуып жетуге тырысады, ал басқа елдер жаңа бірегей артықшылықтар жасауға тырысады. Мысалы, Австралия финтех-стартаптарға арналған өзіндік жұмақ болуға ұмтыла отырып, қаржы секторын реттеуді жетілдіреді, ал Гонконг ең озық тұтынушыларды бастауыш компанияларға ұсыну үшін финтехтің өмірдің барлық салаларына енуін ынталандырады.

Әдебиеттер тізімі

1. Саида Сейдахметова «Что сдерживает развитие финансовых технологий в Казахстане», 2016
2. Ирина Довыденко «Privatebanking: что происходит в мире», 2020
3. Максим Чернушенко «Как финтех используют в азиатском e-commerce», 2020

Сингапур банкі - OCBC

Е.О. Сейдіғазым

«Қаржы» кафедрасының оқытушысы, э.ғ.м.

академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті, Қарағанды қ.

Аннотация: Бұл мақалада Сингапур банкісінің даму мысалдары келтіріліп, кеңінен талқыланған. Қаржы технологияларының енгізу жағынан қателері мен үздік тәжірибелері қарастырылған.

Кілт сөздер: финтех, OCBC Банк, Қытай банктері, Даму банкі

OCBC Банк - Сингапурдың ең ежелгі банкі, 1932 жылы үш жергілікті банктің бірігуі нәтижесінде құрылған, олардың ең ескісі 1912 жылы құрылған. Қазіргі уақытта ол активтер көлемі бойынша Оңтүстік-Шығыс Азиядағы екінші ірі қаржылық қызметтер тобы және әлемдегі ең жоғары төленгендердің бірі. Moody's рейтингі бойынша Aa1 банктері Қаржылық тұрақтылығымен танылған OCBC Банкі GlobalFinance рейтингі бойынша әлемдегі ең сенімді 50 банктің бірі болып табылады және азиялық банкир Сингапурдағы ең жақсы басқарылатын банк болып танылды.

OCBC Банкі және оның еншілес компаниялары тұтынушылық, корпоративті, инвестициялық, жеке және транзакциялық банктен бастап қазынашылық, сақтандыру, басқару және брокерлік қызметтерге дейін коммерциялық банктік қызметтердің, арнайы қаржылық қызметтер мен активтерді басқару қызметтерінің кең спектрін ұсынады. OCBC Банкі үшін негізгі нарықтар Сингапур, Малайзия, Индонезия және Үлкен Қытай. Оның 19 елде және аймақтарда 540 астам филиалдары мен өкілдіктері бар. Олардың құрамына Индонезиядағы OCBC NISP еншілес банкі бар 280-ден астам филиалдар мен филиалдар және OCBC WingHang бақылауындағы Қытай, Гонконг және Макаодағы 90-нан астам филиалдар мен филиалдар кіреді. OCBC Банкінің жеке банктік қызметтерін Сингапурдың еншілес банкі ұсынады, ол өзінің клиенттерінің мақсатына жету үшін ең жақсы класс өнімдерін іздеу үшін бірегей ашық сәулет өнімі платформасына ие. OCBC Банкінің еншілес сақтандыру компаниясы - GreatEasternHoldings, Сингапур мен Малайзиядағы өмірді сақтандыру бойынша ең көне және танымал топ болып табылады. LionGlobalInvestors активтерді басқару жөніндегі еншілес компаниясы - Оңтүстік-Шығыс Азиядағы ең ірі жеке меншік активтерді басқару компанияларының бірі.

Жапония мен Қытай елдерін банктерінің системасы тоқталатын болсақ, Жапонияның қазіргі заманғы үш деңгейлі банк жүйесіне мемлекеттік банктер кіреді (Жапония Банкі, Жапонияның Даму Банкі) - бірінші деңгей, қалалық, аймақтық банктер, аймақтық өзара несиелік банктер, сенім банктері, ұзақ мерзімді несиелік банктер, екінші деңгей - банктер; шағын және орта бизнес, ауыл шаруашылығы, балық және орман шаруашылығы саласындағы несиелік серіктестіктің микроқаржы ұйымдары - үшінші деңгей.

Орталық банктің функцияларын Жапония Банкі орындайды, оның негізгі міндеттері:

- ұлттық валютаның тұрақтылығын қамтамасыз ету;
- ақша-валюталық реттеуді жүзеге асыру;
- қаржы жүйесінің тұрақтылығын қолдау;
- елдің несие және қаржы институттары арасында үздіксіз есеп айырысулар үшін жағдайлар жасау.

Жапония банкі жеке қаржы институттары мен үкіметке несие беру арқылы несие беруді кеңейтудің негізгі көзі болып табылады. Сонымен қатар, мемлекетке тікелей, жанама және жанама түрде банктерге несие беру ұлттық қаржы институттарын арзан несиелермен қамтамасыз етудің кең таралған тәжірибесі болып табылады. Тиісінше, Жапония Банкінің жиынтық активтерінде жеке секторға берілген несиелердің үлесі экономикалық дамыған басқа елдердің орталық банктеріндегі осы көрсеткіштен едәуір асады. Жапонияның Даму Банкінің қызметі көлік инфрақұрылымын жаңарту және заманауи ақпараттық технологияларды дамыту бойынша қалалық орталықтарды қолдау болып табылады. Бұл банктің ресурстық базасы негізінен Жапония Қаржы министрлігінің сенімгерлік қорының Бюросының қаражаты есебінен қалыптасады. Қала банктері, әдетте, белгілі бір қаржылық және өндірістік топтардың мүшелері болып табылады және олардың қызметі негізінен ірі өнеркәсіптік корпорацияларды несиелеумен байланысты. Жапонияның ірі қалалық банктері: Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Sumitomo Mitsui Banking Corp., Mizuho Bank. Банк экономиканың нақты секторын несиелеуде ерекше рөлді ұзақ мерзімді несиелеуге алады. Бұл банктің ресурстық базасының едәуір бөлігі (шамамен 50%) депозиттерден құралады. Жапонияда ең көп таралған несиелік институттар - бұл микроқаржы ұйымдары, ауыл шаруашылығы, балық және орман шаруашылығы саласындағы несиелік кооперативтер. Олар өздерінің ресурстық базасын акционерлердің салымдары мен жоғары оқу орындарының қаражаттары есебінен қалыптастырады. Бұл несиелік серіктестіктің микроқаржы институттары ұйымдасқан түрде Ауылшаруашылық кооперативінің орталық банкіне бағынады. Қалаларда кооперативті банктер мен несие серіктестіктері бар, олар өз мүшелерімен ғана жұмыс істейді - өндірістік, тұтыну кооперативтері және шағын кәсіпорындар. Олар Орталық кооперативті банкте біріктірілген, олар негізінен ресурстармен қамтамасыз етеді, аналитикалық ақпарат береді, координаттар жасайды, білім беру қызметтерін ұсынады және т.б. Жапонияның банк жүйесінде сауда және өндірістік кооперативтердің орталық банкі маңызды рөл атқарады. Ол елдің барлық сауда және өндірістік кооперативтері үшін жетекші банк рөлін атқарады.

Қытай банктерінің системасы жайлы айтатын болсақ, қазіргі Қытайдың банк жүйесі үш деңгейлі. Қытай Халық Банкі, Мемлекеттік Даму Банкі, Қытай Ауылшаруашылық Даму Банкі және Қытайдың Экспорт-Импорт банкі елдің банк жүйесінің бірінші деңгейін құрайды. Банк жүйесінің екінші деңгейін акционерлік коммерциялық банктер, қалалық коммерциялық банктер, ауылшаруашылық коммерциялық банктер, ауылшаруашылық кооперативтері, трасттық инвестициялық компаниялар, қаржы компаниялары, активтерді басқару корпорациясы құрайды. Қытайдың банк жүйесінің үшінші деңгейі ауылшаруашылық және қалалық несиелік кооперативтер және көптеген пошта бөлімшелері болып табылады.

Қытай Халық банкі елдің эмиссиялық, несиелік, сондай-ақ төлем және есеп айырысу орталығы ретінде қызмет етеді. Орталық банктің мәртебесі мен функциялары бар. Ақша айналымын ұйымдастырумен қатар, ол мемлекеттік қазынаны басқарады, лицензиялауды, несиелік ұйымдардың ғана емес, сонымен қатар елдің қаржы нарығының басқа да мекемелерінің қызметін бақылайды және бақылайды. Ол елдің валюталық резервтерін қалыптастыру процесін ұйымдастырады және басқарады, орталық банктің мәртебесіне байланысты халықаралық операцияларға қатысады және орталық банктерге тән басқа функцияларды орындайды. Қаржы департаментінің атынан ол мемлекеттік облигациялар шығарады және несиелік мекемелерге сатады. Мемлекеттік Даму Банкі, Қытай Ауылшаруашылық Даму Банкі және Қытайдың Экспорт-Импорт Банкі саяси банктер тобына жатады. Мемлекеттік даму банкі инфрақұрылым мен құрылыс жобаларын орта және ұзақ мерзімді несиелеуге мамандандырылған. Ауыл шаруашылығын дамыту банкі агроөнеркәсіптік кешенді несиелеуге мамандандырылған. Тиісінше, Қытайдың экспорт-импорт банкі қытай компанияларының сыртқы сауда мен шетелдік инвестицияларды несиелеуге мамандандырылған. Олар өздерінің ресурстық базасын негізінен облигациялық қарыздарды орналастыру арқылы қалыптастырады. Бұл банктердің банк секторының жиынтық активтеріндегі үлесі 10% шегінде екенін атап өткен жөн.

Ал АҚШ-тың Федералды резервтік жүйесінің қалыптасуы мен ұйымдастырылуы АҚШ банктік жүйесінің негізгі ерекшелігі АҚШ-тың коммерциялық банктері АҚШ-тың банктік емес қаржылық мекемелері АҚШ-тың банктік жүйесі 1776 жылы өзінің тәуелсіздігін жариялаған күннен бастап пайда болды. АҚШ-та алғашқы банк 1791 жылы құрылған. Ол Конгрестен ақшаны эмиссиялау құқығын ала отырып, коммерциялық банктердің бірі қатар қызметтерін қатар атқарған. АҚШ банктік жүйесіне келесі факторлар әсер етті:

1. экономикалық дағдарыстар;
2. мемлекеттің және жергілікті билік органдарының қызметтері. АҚШ банктік жүйесі мыналардан тұрады:
3. Ұлттық банктер мен штат банктерінен;
4. ФРЖ-не кіретін немесе кірмейтін банктерден;
5. филиалдары жоқ банктерден;
6. американдық банктердің шетелдік филиалдары мен бөлімдерінен.

АҚШ банктік жүйесінің негізгі ерекшелігі оның екі жақты бағынуында - федералды үкіметке де және жекелеген штаттар биліктеріне. Әрбір штатта банк ісінің дамуы дербес жүрді, және олар банктерге чартер (лицензияларды) беріп отырды. 1864 жылы қабылданған Ұлттық банктік акті Федералды үкіметіне банктік операцияларды лицензиялауға құқығын береді. АҚШ-тың банкі жүйесінде федералды резервтік банктен басқамынадай банктері бар:

1. Коммерциялық банктер.
2. Инвестициялық банктер.
3. Өзара-жинақ банкілері.
4. Банкирлік үйлер.
5. Банктік холдинг -компаниялары.

"Орталық банктің құрылуы туралы" 1913 жылы қабылданған заңғасәйкес, осы уақытқа дейін жұмыс жасап отырған үш деңгейлі-басқарушылар кеңесінен, Федералды резервтік жүйеге мүше банктерден тұратын Федералды Резервтік жүйенің (ФРЖ) негізі қаланды. ФРЖ-нің құрылымы оның функционалды кешенін құрайтын 5 буынға бөлінеді:

1. ФРЖ Басқару кешені.
2. Федералды резервтік 12 банк.
3. ФРЖ-ға мүше 6000 коммерциялық банктер.
4. Ашық нарықтағы операциялар жүргізетін федералды комитет.
5. Федералдық кеңес беру кеңесі.

АҚШ-тың ФРЖ-сы басқару және ұйымдастыру қағидаларына қарай басқа дамыған елдердің орталық банктерінен ерекшеленеді.

Қаржылық қызмет көрсету саласы үшін қажетті қызметкерді табу клиенттерді тарту сияқты қиын. Жақсы біліктілікпен талант – керемет үйлесім, сондықтан IT әлемінде табу қиын. Компания оларды тапқаннан кейін қысқа мерзімді жұмысқа орналасу үлкен мәселеге айналады. Алайда, егер компания өз қызметкерлерін тартып, ұстап қалғысы келсе, олардың философиясын өзгертуі керек. Жақсы жалақы мен жеңілдіктер жеткіліксіз; қазір жұмыс берушілердің табиғатын, құндылықтарын және өмір салтын жақсартуға тырысады. Бұл бәсекеге қабілетті әлемде өмір сүру үшін өзгерістер қажет. AI-ді қаржы саласында қолдану. Өнеркәсіп саласындағы сарапшылардың көпшілігі AI жуық арада қаржылық қызмет көрсету саласының барлық саласын өзгертеді деген сеніммен жұмыс істейді. Олардың айтуынша, AI шешімін жеткізушілер байлықты басқарудың автоматтандырылған жүйесін, ашық банкінгі және клиенттерді тексеру мүмкіндіктерін ұсына алады.

Кез-келген саланы Fintech қосымшасын қолдануға мәжбүрлеу қиын, бірақ оларға оның пайдасы туралы үйрету оңай. Әрбір сала жаңа сандық банктік технологияларды қолдана бастағанда, ол жаңа Цифрлық әлемді тудырады.

Қаржылық технологиялар («Fintech») компанияларына салынған инвестициялар айтарлықтай өсуде. Global Fintech қаржыландыруы M&A ірі мәмілелері мен қаржыландырудың үлкен раундынан туындаған \$ 100 млрд-тан асты. Fintech компанияларына салынған инвестициялар таяудағы бірнеше жылда айтарлықтай арта түседі деп күтілуде, өйткені мұндай компаниялар өсудің кеңейтілген мүмкіндіктерін ұсынады. Fintech кеңістігіндегі стартаптар реттеушілерден бастап қаражат жинауға дейінгі бірқатар мәселелер мен проблемаларға тап болады.

Ықтимал клиенттерге таныстыруды ұсыну; әлеуетті стратегиялық серіктестер, оның ішінде қарызды қаржыландыру провайдерлері; Fintech кеңістігіне қызығушылық танытатын венчурлық инвесторлар; және басқару тобының әлеуетті мүшелері соңғы екі жыл ішінде қаржы саласында бірқатар жоғары технологиялық сәтсіздіктер орын алды, бұл осы саладағы бизнеске қиындады. Алғашқы рет нарықта 2010 жылдың мамырындағы «флэш апат» пайда болды, бұл жоғары жиілікті сауда-саттықпен байланысты деп ойлады. Екі жылдан кейін Facebook-те IPO пайда болды, онда техникалық қате кейбір трейдерлер өз акцияларын дұрыс емес бағамен алды, ал басқалары олардың тапсырыстарының мүлде аяқталғанын көрмеді. Содан кейін 2012 жылдың тамызында АҚШ-тың Knight Capital сауда фирмасы Нью-Йорк қор биржасындағы сауда-саттыққа үлкен кедергі келтіріп, фирма құнының күрт құлдырауына әкеліп соқтырған «технологиялық құлдыраумен» болды.

Кибершабуылдарды тоқтату бүкіл әлемдегі бизнес пен үкіметтердің ең үлкен сынақтарының бірінде және клиенттер туралы деректердің құпиялығын ескере отырып, олар Fintech фирмаларын қатты алаңдатады. Киберқылмыскерлер неғұрлым күрделі және жиі шабуыл жасай бастаса, негізгі бұзушылықтар саны 2018 жылы жоғарылайды. Бұл ұйымдардың бұл шабуылдарды болдырмауға көп уақыт пен ақша жұмсайтынын көрді, бұл ретте 2017 жылы бизнес киберқауіпсіздікке орта есеппен 11,7 млн. Әрине, Fintech компанияларының барлығында проблеманы шешуге ақша бола бермейді. Сонымен, сіз кибершабуылдарды азайту үшін және клиенттің деректерін қауіпсіз сақтау үшін не істей аласыз? Киберқауіпсіздіктің дәстүрлі әдістері тұрақсыз болып қалғанда, өзіңізді және клиенттеріңізді киберқылмыскерлерден қорғау тәсілін қайта бағалау қажет болуы мүмкін. Осы мақсатта «Қозғалыстағы қорғаныс» (MTD) сияқты динамикалық қауіпсіздік шешімдерін қолдануды қарастыру керек. Бұл әдіс шабуылдың нүктелерін үнемі өзгертіп, бұзушылықпен таныс статикалық нысана бұзушыларын тонай отырып, шабуылдардың алдын алуға көмектеседі.

Әдебиеттер тізімі

1. <https://www.ocbc.com/group/who-we-are/group-business.html>
2. <https://studme.org/151430/finansy>